

CONTROLEORGAAN OP DE POLITIE INFORMATIE

Uw referentie	Onze referentie	Bijlage(n)	Datum
/	DA240013	0	07/05/2024

Betreft: advies betreffende het wetsvoorstel tot invoering van een uniek portaal en uniform klachtenreglement voor het indienen van klachten en aangiften over de politie (DOC 55 2517/003 van 21 maart 2023).

Het Controleorgaan op de politieke informatie (hierna afgekort 'COC' of 'Controleorgaan').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als 'WGB') inzonderheid het artikel 59 §1, 2^e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG').

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna 'WPA').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna *LED*).

Gelet op de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens.

Gelet op de mededeling op 15 maart 2024 door de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) in het kader van het één loket mechanisme van het verzoek tot advies door de Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers op een reeks amendementen op het in rand vernoemde wetsvoorstel ingediend door kamerlid M. Kitir.

Gelet op de behandeling van voornoemde amendementen op de zitting van het Kenniscentrum van de GBA op 17 mei 2024.

Gelet op het verslag van de heer Frank Schuermans, Voorzitter *a.i.* van het Controleorgaan.

Brengt op 7 mei 2024 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human resources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2^e lid en 236 §2 WGB, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)³ en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WGB⁴. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 WGB en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy – en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 WGB.

2. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG" (algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad" (hierna 'Richtlijn Politie en Justitie' of *Law Enforcement Directive (LED)*).

³ Artikel 4 §2, 4^e lid WOG.

⁴ Artikel 71 §1, 3^e lid WGB.

⁵ Artikelen 59 §1, 2^e lid en 236 § 2 WGB.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BELPIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend⁶.

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "*inzake douane en accijnzen*", zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 "*tot wijziging van diverse bepalingen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*" ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

5. Het COC is tot slot ook belast, in het kader van de dataretentie wetgeving, op grond van artikel 126/3 §1, 8^e lid van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna afgekort 'WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (*BS* van 8 augustus 2022), met de validatie van de statistieken met betrekking tot het aantal strafbare feiten en de bewaringstermijn voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone in het kader waarvan het al zijn bevoegdheden uitoefent die hem zijn toegekend bij titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Het is daarnaast ook nog belast, in toepassing van artikel 42 § 3, 2de en 3de lid WPA met de controle van de vorderingen van de Cel Vermiste Personen van de federale politie tot opvraging van de gegevens met betrekking tot de elektronische communicatie betreffende de vermiste persoon.

6. Het Controleorgaan is bevoegd om advies te verlenen over aspecten met betrekking tot de verwerking van informatie en persoonsgegevens en de bescherming van het privéleven door de verwerking van persoonsgegevens voor zover deze betrekking hebben op of in verband staan met de operationele en niet-operationele werking van de politiediensten en/of het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'GPI'⁷) en/of voor zover de voor advies voorgelegde ontwerp tekst een impact heeft op de politionele informatiehuishouding in het algemeen.

⁶ Artikel 71 §1, derde lid juncto 236 § 3 WGB.

⁷ Geïntegreerde politie – Police Intégrée.

7. Het Controleorgaan is daarnaast niet enkel een gegevensbeschermingsautoriteit maar een toezichthouder die evenzeer wettelijk belast is met de legaliteit, efficiëntie, effectiviteit en economie van de politionele informatiehuishouding⁸.

II. Voorwerp van de aanvraag en voorgaanden

8. De adviesaanvraag betreft zes (6) amendementen op het "*wetvoorstel tot invoering van een uniek portaal en uniform klachtenreglement voor het indienen van klachten en aangiften over de politie*" (DOC 55 n° 2517/001, hierna 'het wetsvoorstel' genoemd) die werden ingediend op 21 maart **2023**. Het wetsvoorstel zelf werd ingediend op 21 februari **2022**. Thans op, op 15 maart **2024**, wordt advies gevraagd om voormelde zes amendementen die een jaar eerder werden ingediend. Gelet op de ontbinding van de Kamers zal dit wetsvoorstel niet meer deze legislatuur kunnen behandeld worden en zal het dus vervallen.

9. Het Controleorgaan verleende hoe dan ook reeds uitgebreid advies op dit wetsvoorstel in zijn eerste advies DA220010 van 18 mei 2022. Met dit advies werd gedeeltelijk rekening gehouden in de voorgelegde amendementen vermits het Controleorgaan als (o.a.) onafhankelijke dataprotectie autoriteit wiens rechtsgrondslag in de AVG en de LED ligt op geen enkele wijze kan verplicht worden aan het door het wetsvoorstel opgerichte uniek portaal en uniform klachtenreglement voor het indienen van klachten en aangiften over de politie mee te werken (zie ook onder randnummer 10.1).

III. Inhoudelijk beoordeling

10. Het COC kan zich in grote lijnen vinden in de amendementen 1 tot en met 6, nu zij in belangrijke mate de weerspiegeling zijn van het in 2022 verstrekte advies van 18 mei 2022 van het Controleorgaan, weliswaar met de hierna vermelde opmerkingen, met name.

10.1. Het ontworpen artikel *9bis* §1, 2^e lid en §3 van de Wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op de politie – en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse zoals opgenomen in het amendement 2.

Voor wat §3, 2^e lid betreft en het daarin terecht voorziene bindende en afdwingbare voorafgaandelijk advies van het COC, moet worden benadrukt dat het COC daarmee de inwerkingtreding van het uniek portaal niet wil of zou moeten kunnen tegenhouden. Het betekent wel dat het COC niet zal en moet kunnen deelnemen aan dit portaal indien niet zou (kunnen) worden ingegaan op dit voorafgaand bindend en afdwingbaar advies. Het verdient dan ook de voorkeur dit als dusdanig uitdrukkelijk in de

⁸ Activiteitenverslag 2021, www.controleorgaan.be, randnummers 3, 52 en in het bijzonder 71: "*Het COC heeft echter allerm minst alleen oog voor dataprotectie; het heeft evenzeer veel aandacht en is bevoegd voor alle andere operationele aspecten van de politionele informatiehuishouding*"; artikel 71 §1 WGB.

tekst van het ontworpen artikel op te nemen, zodat het COC verzoekt het tweede lid van de 3^e paragraaf aan te vullen met de volgende zinssnede: "*Indien niet het bindend en afdwingbaar advies van het Controleorgaan op de politionele informatie niet wordt aanvaard of nageleefd kan het beslissen niet deel te nemen aan het uniek portaal*".

10.2. Het ontworpen 240, 4° van de Wet Gegevensbescherming, zoals opgenomen in het amendement 5: blijkens het amendement dient het COC zelf in te staan voor de vatting van de klachten en aangiften in het unieke klachtenportaal. Het COC heeft in beginsel tegen het principe ervan geen bezwaar, ten minste voor zover er rekening wordt mee gehouden dat hierdoor een bijkomende (en dus dubbele) vatting wordt ingevoerd (de klacht wordt immers initieel gevat in het eigen dossierbeheerssysteem van het COC) die aan het COC wordt opgelegd en waarvoor dus de noodzakelijke bijkomende middelen zullen moeten worden voorzien.

Volledigheidshalve tot slot dienen, wat het COC betreft, ook het de woorden "*en aangiften*" te worden geschrapt. Het COC ontvangt immers ofwel 'verzoeken onrechtstreekse toegang' in de zin van de artikelen 41 en 42 Wet Gegevensbescherming, ofwel 'klachten' in de zin van artikel 240, 4° Wet Gegevensbescherming. Het COC ontvangt geen "*aangiften*" (die iets anders zouden zijn dan "*klachten*"⁹) en daarvan is ook geen sprake in voornoemd artikel 240, 4° WVG.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de Politionele Informatie,

verzoekt de aanvrager rekening te houden met de hogervermelde opmerkingen.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politionele Informatie op 7 mei 2024.

Voor het Controleorgaan,

De voorzitter *a.i.*,

Frank SCHUERMANS (GET)

⁹ In de WVG wordt in het Frans het woord "*réclamation*" gebruikt en niet het woord "*plainte*".